

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych ocen

Ocena celująca

Uczeń w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową, a jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych; wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii historycznej, trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni; umie zaprezentować i uzasadniać własne stanowisko; samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne, wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnej oceny; czynnie uczestniczy w lekcjach; prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów historycznych; wykorzystuje wiedzę z pokrewnych przedmiotów; uczestniczy i osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.

Ocena bardzo dobra

Uczeń w przeważającym stopniu opanował materiał z podstawy programowej; potrafi analizować i interpretować wydarzenia historyczne, dokonywać ich twórczego oceniania oraz wnioskowania; wykazuje zainteresowanie przedmiotem; uczestniczy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach; wykorzystuje różne źródła wiedzy; potrafi skorelować ją z wiedzą z pokrewnych przedmiotów; aktywnie uczestniczy w lekcjach; starannie wykonuje dodatkowe zadania.

Ocena dobra

Uczeń ma w zakresie wiedzy niewielkie braki; potrafi powiązać w logiczną całość fakty, genezę wydarzeń i zjawisk; poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych podstawą programową; wykazuje aktywność na lekcjach.

Ocena dostateczna

Uczeń wykazuje średnie opanowanie materiału przewidzianego podstawą programową; wiedza jest wrywkowa i fragmentaryczna; nie łączy wydarzeń historycznych w logiczne ciągi; poprawnie wykonuje zadania przy pomocy nauczyciela; aktywność na lekcji jest sporadyczna.

Ocena dopuszczająca

Uczeń wykazuje spore luki w wiadomościach objętych podstawą programową, przy czym mógłby je uzupełnić przy znacznej pomocy nauczyciela; jest bierny na lekcji, ale jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste zadania, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

Ocena niedostateczna

Luki w wiadomościach posiadanych przez ucznia są trudne do uzupełnienia; notorycznie nie przygotowuje się do lekcji; nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela; odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji.

Roczny plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania			
		poziom podstawowy (ocena dostateczna) Uczeń:	poziom rozszerzający (ocena dobra) Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	poziom dopełniający (ocena bardzo dobra) Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:	
I. PODSTAWY ŻYCIA SPOŁECZNEGO					
I.1	1. Człowiek istotą społeczną	<ul style="list-style-type: none"> ▪ model osobowości człowieka ▪ socjalizacja ▪ więzi i grupy społeczne ▪ role społeczne ▪ normy społeczne ▪ podziały i wykluczenie społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się wybranym przykładem, wyjaśnia, co to znaczy, że człowiek jest istotą społeczną ▪ podaje przykłady grup społecznych ▪ identyfikuje role społeczne, które sam odgrywa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyodrębnia sfery tworzące model osobowości człowieka ▪ charakteryzuje kryteria wyodrębniania grup społecznych ▪ wyjaśnia, na czym polega konflikt ról społecznych ▪ rozróżnia rodzaje norm społecznych ▪ wymienia kategorie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia różnicę między socjalizacją pierwotną a wtórną ▪ wyjaśnia różnicę między pozytywną a negatywną grupą odniesienia ▪ podaje przykłady konfliktu norm społecznych
I.2	2. Szanse i zagrożenia dobra wspólnego				

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ antyczne i chrześcijańskie rozumienie dobra wspólnego ▪ pojęcie dobra wspólnego w różnych doktrynach politycznych ▪ pojęcie dobra wspólnego w katolickiej nauce społecznej ▪ pojęcie społeczeństwa obywatelskiego ▪ totalitaryzm i autorytaryzm jako zagrożenie dla dobra wspólnego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się wybranym przykładem, wyjaśnia różnicę między liberalizmem a konserwatyzyzmem w sprawie rozumienia dobra społecznego ▪ identyfikuje organizacje pozarządowe i fundacje jako elementy współczesnego społeczeństwa obywatelskiego ▪ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pro publico bono</i> oraz <i>non profit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje antyczne i chrześcijańskie rozumienie dobra wspólnego ▪ wyjaśnia istotę dobra wspólnego w katolickiej nauce społecznej ▪ wyjaśnia różnicę między organizacją pozarządową a fundacją ▪ łączy właściwe doktryny polityczne z historycznymi państwami totalitarnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje antyczne i chrześcijańskie rozumienie dobra wspólnego ▪ porównuje rozumienie dobra wspólnego w katolickiej nauce społecznej oraz w wybranych doktrynach politycznych ▪ wykazuje, że totalitaryzm i autorytaryzm są zagrożeniem dla dobra wspólnego
I.3, I.4 VI.3	3. We wspólnocie rodzinnej i samorządowej			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ główne funkcje rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozróżnia główne funkcje rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega etos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że rodzina służy

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania		
		poziom podstawowy Uczeń:	poziom rozszerzający Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	poziom dopełniający Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:
I.3, I.4 VI.3 cd.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodzina w tradycji europejskiej ▪ kryzys współczesnej rodziny ▪ rodzina w świetle polskiego prawa ▪ pojęcie wspólnoty samorządowej ▪ istota zasady pomocniczości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia cechy tradycyjnego modelu rodziny ▪ wymienia warunki zawarcia małżeństwa w prawie polskim ▪ wyjaśnia, na czym polega zasada pomocniczości 	<p>rodziny w tradycji europejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia przepisy Konstytucji RP dotyczące rodziny ▪ wyjaśnia różnicę między roz- wodem a separacją ▪ podaje przykład społeczności lokalnej 	<p>realizacji życia społecznego ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia kierunki przemian współczesnej rodziny ▪ wskazuje na związek zasady pomocniczości z katolicką nauką społeczną
I.3 I.5	4. Wspólnota państwowa i narodowa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne funkcje państwa ▪ rozróżnia państwo jednolite od państwa złożonego ▪ podaje przykłady postaw patriotycznych i niepatriotycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozróżnia suwerenność wewnętrzną państwa od jego suwerenności zewnętrznej ▪ charakteryzuje główne funkcje państwa ▪ wyjaśnia, czym różni się patriotyzm od szowinizmu i kosmopolityzmu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, czym różni się naród w znaczeniu politycznym i w znaczeniu etnicznym ▪ wykazuje, że państwo i wspólnota narodowa służą realizacji życia społecznego ludzi ▪ ocenia współczesny patriotyzm Polaków
I.6	5. Demokracja we współczesnych systemach ustrojowych			

<ul style="list-style-type: none"> ▪ główne formy demokracji bezpo- średniej ▪ monarchia a republika ▪ istota trójpodziału władzy ▪ zasady prawa wyborczego ▪ formy państwa demokratycznego ze względu na zależności między organami władzy wykonawczej i ustawodawczej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia różnice między demo- kracją bezpośrednią i pośrednią ▪ wymienia zasady prawa wybor- czego ▪ wyjaśnia, na czym polega zasa- da trójpodziału władzy w pań- stwie demokratycznym ▪ rozróżnia monarchię od republiki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje główne formy demokracji bezpośredniej ▪ podaje przykłady współczesnych monarchii i republik ▪ charakteryzuje zasady prawa wyborczego ▪ wyjaśnia różnicę między sys- temem parlamentarnym a prezydenckim, podaje przykłady państw z systemem parlamen- tarnym i prezydenckim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje większościową i pro- porcjonalną ordynację wyborczą ▪ charakteryzuje system parla- mentarny i prezydencki ▪ wykazuje, że trójpodział władzy jest warunkiem funkcjonowania ustroju demokratycznego
<p>I.7 VI.3</p>	<p>6. Prawa człowieka i obywatela</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ źródła praw człowieka ▪ charakter oraz zakres praw 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia cechy praw i wolności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje antyczne i chrześci- jańskie źródła praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia związek praw czło- wieka i obywatela z dziedzic

<p>I.7 VI. 3 cd.</p>	<p>i wolności człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podstawowe prawa i obowiązki obywateli RP ▪ konstytucyjny katalog praw i wolności człowieka i obywatela w Konstytucji RP ▪ przykłady szczegółowego ujęcia praw i wolności 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady praw oraz wolności człowieka i obywatela zawartych w Konstytucji RP ▪ wymienia konstytucyjne obo- wiązki dotyczące obywateli RP oraz wszystkich osób przeby- wających na jej terytorium 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia cechy praw i wolności człowieka ▪ rozróżnia prawa osobiste, polityczne oraz ekonomiczne, socjalne i kulturalne zawarte w Konstytucji RP 	<p>twem cywilizacji zachodniej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozróżnia generacje praw człowieka ▪ charakteryzuje wybrane prawa człowieka i obywatela zawarte w Konstytucji RP ▪ posługując się wybranymi przykładami, określa granice praw człowieka i obywatela
<p>I.8 VI. 3</p>	<p>7. Ochrona naszych praw</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja sądownictwa w Polsce ▪ ochrona praw w postępowaniu karnym i cywilnym ▪ ochrona praw w postępowaniu administracyjnym ▪ rola Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich w ochronie praw ▪ możliwość ochrony praw przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega postępowanie dwuinstancyjne w Polsce ▪ wymienia sądowe środki ochro- ny praw człowieka w Polsce ▪ podaje przykłady decyzji admi- nistracyjnych ▪ podaje główne zadanie Rzecznika Praw Obywatelskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się schematem, charakteryzuje organizację sądownictwa w Polsce ▪ omawia działalność Rzecznika Praw Obywatelskich ▪ określa warunki ważności decyzji administracyjnych ▪ wyjaśnia, kto i kiedy może zwracać się o pomoc do Trybunału Konstytucyjnego ▪ wymienia przykładowe instytu- cje władzy i administracji publicznej, które powinny stać na 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia sposoby odwoływania się od orzeczeń sądowych i administracyjnych decyzji ▪ wymienia przykłady organizacji pozarządowych, które wspierają ochronę praw człowieka ▪ określa warunki ważności decyzji administracyjnych ▪ wyjaśnia znaczenie skargi konstytucyjnej ▪ wyjaśnia, kto i kiedy może zwr- acać się o pomoc do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

			straży naszych praw	
--	--	--	---------------------	--

II. KSZTAŁTOWANIE POWOJENNEGO ŚWIATA

II.1	8. Podstawy powojennego świata			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityczne konsekwencje drugiej wojny światowej ▪ społeczne i gospodarcze następstwa wojny ▪ kulturowe skutki wojny ▪ początki działalności ONZ ▪ problem niemiecki ▪ wyzwalamie się kolonii ▪ utworzenie państwa Izrael 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polegał dwu- biegunowy układ sił w powojen- nym świecie oraz ład jałtański ▪ podaje przykłady społecznych, gospodarczych i kulturowych skutków drugiej wojny światowej ▪ wymienia główne decyzje kon- ferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec ▪ wyjaśnia, w jakim celu została utworzona ONZ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje przykłady spo- łącznych, gospodarczych i kul- turowych skutków drugiej woj- ny światowej ▪ posługując się mapką, wskazuje zasięg i etapy dekolonizacji w Azji Południowo- Wschodniej ▪ wyjaśnia cel i charakter procesu norymberskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne przyczyny dekolonizacji ▪ wyjaśnia, jaką rolę w działalno- ści ONZ miała odgrywać Rada Bezpieczeństwa ▪ posługując się mapką, wykazuje, że utworzenie państwa Izrael stało się przyczyną konfliktu na Bliskim Wschodzie

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania		
		poziom podstawowy	poziom rozszerzający	poziom dopelniający
		Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:
II. 2 II. 4	9. Początki zimnej wojny <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapadanie żelaznej kurtyny ▪ podział Niemiec ▪ gospodarczy i polityczny podział Europy ▪ utworzenie ChRL ▪ wojna w Korei 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje główną przyczynę zimnej wojny ▪ wyjaśnia termin <i>żelazna kurtyna</i> ▪ posługując się mapką, wskazuje granice między państwami zachodnimi a blokiem wschodnim ▪ wymienia nazwy organizacji militarnych po obu stronach żelaznej kurtyny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przejawy sowietyzacji państw bloku wschodniego bezpośrednio po zakończeniu drugiej wojny światowej ▪ podaje główną przyczynę podziału Niemiec ▪ wyjaśnia przyczyny i następstwa planu Marshalla ▪ posługując się mapką, charakteryzuje sytuację na Dalekim Wschodzie po zakończeniu drugiej wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się mapką, wyodrębnia etapy tworzenia dwóch państw niemieckich ▪ wyjaśnia, co oznaczała doktryna Trumana ▪ ocenia znaczenie objęcia władzy w Chinach przez komunistów ▪ wyjaśnia przyczyny i następstwa wojny w Korei
II.	10. Powojenne wyzwania dla Polaków			

<p>5 II. 6 II. 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityka Stalina wobec walczącej Polski ▪ kraj i ludzie w nowych granicach ▪ zmiany sytuacji politycznej ▪ sytuacja gospodarcza ▪ walka i terror ▪ sfałszowane referendum i wybory 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się mapką, wskazuje zmiany granic Polski po zakończeniu drugiej wojny światowej ▪ wymienia gospodarcze i społeczne skutki drugiej wojny światowej dla Polski ▪ podaje przykłady sprzeciwu i oporu wobec władzy komunistycznej w latach 1945–1947 ▪ wyjaśnia, kim byli „żołnierze wyklęci” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje gospodarcze i społeczne skutki drugiej wojny światowej dla Polski ▪ wymienia główne siły polityczne w Polsce po zakończeniu drugiej wojny światowej ▪ charakteryzuje różne reakcje społeczeństwa polskiego na rządzących komunistów, uwzględniając postawę sprzeciwu i oporu ▪ wymienia najważniejsze metody sowyetyzacji Polski w latach 1945–1947 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyodrębnia główne etapy przemowy władzy w Polsce przez komunistów w latach 1945–1947 ▪ charakteryzuje najważniejsze mechanizmy sowyetyzacji Polski w latach 1945–1947 ▪ ocenia gospodarcze i społeczne skutki drugiej wojny światowej dla Polski
<p>II. 6 II. 7 II. 8</p>	11. Nasilenie sowyetyzacji Polski			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie PZPR ▪ nasilenie terroru ▪ podstawy ustrojowe PRL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przejawy oporu wobec terroru stosowanego przez władzę komunistyczną 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje metody sowyetyzacji Polski w latach 1948–1956 ▪ posługując się schematem, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że utworzenie PZPR i uchwalenie Konstytucji PRL było końcowym etapem prze-

<p>II. 6 II. 7 II. 8 cd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prześladowanie Kościoła katolickiego ▪ kultura w cieniu ideologii 	<p>w latach 1948–1956</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady metod sowie- tyzacji Polski w tym okresie (wyjaśniając znaczenie skrótów- ców PZPR i PRL) ▪ charakteryzuje politykę władz wobec Kościoła katolickiego 	<p>omawia kształtowanie się sytemu partyjnego w Polsce od 1950 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia politykę władz wobec Kościoła katolickiego ▪ charakteryzuje sytuację gospo- darczą Polski w czasach planu sześćoletniego 	<p>mowania władzy w Polsce przez komunistów</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia sytuację gospodarczą Polski w czasach planu sześćoletniego
<p>II. 4 III. 3 IV. 1</p>	<p>12. Nowe przejawy zimnej wojny</p>			
<p>II.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityka sowiecka po śmierci Stalina ▪ kryzys kubański ▪ ambicje komunistycznych Chin ▪ wojna w Wietnamie ▪ dyktatura Czerwonych Khmerów ▪ nierozwiązany konflikt na Bliskim wschodzie ▪ interwencja sowiecka w Afgani- stanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia przyczyny zbudowa- nia muru berlińskiego ▪ posługując się mapką, wymie- nia formy interwencji amery- kańskiej w Wietnamie ▪ posługując się mapką, wskazuje kierunki interwencji sowieckiej w Afganistanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, dlaczego kryzys ku- bański był zagrożeniem dla po- koju światowego ▪ wymienia założenia i skutki tzw. Wielkiego Skoku w ChRL ▪ charakteryzuje ludobójczą po- litykę Czerwonych Khmerów w Kambodży ▪ wymienia skutki tzw. wojny sześciodniowej na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia założenia i skutki tzw. rewolucji kulturalnej w ChRL ▪ wyjaśnia, dlaczego układ w Camp David nie zakończył konfliktu na Bliskim Wscho- dzie ▪ porównuje interwencję amery- kańską w Wietnamie z inter- wencją sowiecką w Afganistanie
<p>13. Przemiany w świecie zachodnim</p>				

<p>3 III. 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na drodze do jedności europejskiej ▪ rozwój integracji europejskiej ▪ następstwa rewolucji naukowo-technicznej ▪ przejawy kultury masowej ▪ bunt młodzieży ▪ ideowe następstwa buntu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się mapką, wskazuje państwa, które rozpoczęły integrację europejską ▪ wyodrębnia dwa pierwsze etapy integracji europejskiej, używając nazw: Europejska Wspólnota Węgla i Stali oraz Europejska Wspólnota Gospodarcza ▪ wymienia główne przejawy buntu młodzieży na Zachodzie w 1968 roku ▪ podaje co najmniej dwa przykłady osiągnięć rewolucji naukowo-technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje rozwój integracji europejskiej do 1957 roku ▪ wskazuje na polityczne i kulturowe tło integracji europejskiej ▪ charakteryzuje przemiany społeczne określane jako rewolucja 1968 roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje rozwój integracji europejskiej do 1987 roku ▪ charakteryzuje wybrane przejawy rewolucji naukowo-technicznej ▪ ocenia następstwa rewolucji 1968 roku ▪ analizując tekst źródłowy (fragment deklaracji Schumana), określa przesłanki integracji europejskiej
-------------------------	---	---	---	--

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania		
		poziom podstawowy	poziom rozszerzający	poziom dopelniający
		Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:
III. 1 III. 4	14. Łagodzenie sowytyzacji Polski <ul style="list-style-type: none"> ▪ trudny początek „odwilży” ▪ Poznański Czerwiec 1956 roku ▪ oczekiwanie na zmiany ▪ październikowy przełom ▪ kierunki zmian w gospodarce i kulturze ▪ nowe konflikty władz PRL z Kościołem katolickim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przyczyny i bezpo- średnie następstwa protestów społecznych w czerwcu 1956 roku ▪ wskazuje okoliczności powrotu Władysław Gomułka do władzy ▪ podaje przykłady sposobów walki władz PRL z Kościołem katolickim po 1956 roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia znaczenie protestów społecznych w czerwcu 1956 roku ▪ wyodrębnia etapy przemian w Polsce w latach 1956–1957 ▪ charakteryzuje zmiany dokonane w Polsce po październiku 1956 roku ▪ charakteryzuje sposoby walki władz PRL z Kościołem katolic- kim po 1956 roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że Jasnogórskie Ślu- by Narodu były etapem przeło- mu w Polsce ▪ ocenia zmiany dokonane w Pol- sce po październiku 1956 roku ▪ ocenia sposoby walki władz PRL z Kościołem katolickim po 1956 roku
III. 5 III. 6 IV. 2	15. Kryzysowe przesilenie w PRL <ul style="list-style-type: none"> ▪ cienie „małej stabilizacji” ▪ protesty w marcu 1968 roku ▪ stłumienie Praskiej Wiosny ▪ protesty w grudniu 1970 roku ▪ budowa „drugiej Polski” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przyczyny i bezpo- średnie następstwa protestów społecznych w marcu 1968 roku ▪ wymienia przyczyny i bezpo- średnie następstwa protestów społecznych w grudniu 1970 roku ▪ podaje co najmniej dwa przy- kłady zmian, jakie dokonały się w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje przebieg prote- stów społecznych w marcu 1968 roku ▪ wyjaśnia, czym była Praska Wiosna i co oznaczała doktryna Breźniewa ▪ charakteryzuje przebieg pro- testów społecznych w grudniu 1970 roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje na różne konteksty protestów społecznych w marcu 1968 roku ▪ porównuje przyczyny i skutki interwencji sowieckiej na Wę- grzech w 1956 roku oraz stłumie- nia Praskiej Wiosny w 1968 roku ▪ ocenia polityczne i

		Polaków na początku lat siedemdziesiątych XX wieku		ekonomiczne skutki protestów społecznych w grudniu 1970 roku
III. CZAS WAŻNYCH ZMIAN				
IV. 3	16. Jan Paweł II. Droga do „Solidarności”			
IV. 4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ protesty i opozycja ▪ załamanie gospodarcze 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przyczyny i bezpo- średnie następstwa protestów społecznych w czerwcu 1976 roku ▪ omawia okoliczności pielgrzym- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne przejawy opozycji w Polsce po 1975 roku ▪ omawia przebieg pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny w 1979 roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje główne przejawy opozycji w Polsce po 1975 roku ▪ ocenia konsekwencje piel- grzymki Jana Pawła II do Oj- czyzny w 1979 roku
V.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny ▪ przełomowy pontyfikat 			

<p>IV.3 IV.4 V.1 cd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ od strajków do porozumień społecznych ▪ „czas „Solidarności” ▪ nasilanie konfrontacji 	<p>ki Jana Pawła II do Ojczyzny w 1979 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ określa charakter protestów społecznych w sierpniu 1980 roku ▪ wyjaśnia, że NSZZ „Solidarność” był nie tylko związkiem zawodowym, ale też masowym ruchem społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje pontyfikat Jana Pawła II ▪ wyjaśnia proces powstawania ruchu społecznego „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, jakie znaczenie dla świata miał pontyfikat Jana Pawła II ▪ wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski i dla innych państw miał ruch społeczny „Solidarność”
<p>IV.2 V.3 V.4</p>	17. Przebieg i skutki stanu wojennego			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ początek wojny z narodem ▪ pod wojskowa dyktandem ▪ droga do „normalizacji” ▪ wyzwania po stanie wojennym ▪ sowieckie zmiany szansą dla Polaków ▪ utworzenie Komitetu Obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określa ramy chronologiczne trwania stanu wojennego ▪ wymienia przejawy stanu wojennego ▪ wymienia bezpośrednie następstwa wprowadzenia stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w Polsce w czasach stanu wojennego ▪ wymienia przejawy oporu społeczeństwa po wprowadzeniu stanu wojennego ▪ wyjaśnia znaczenie terminu <i>pierestrojka</i> ▪ wyjaśnia, że Komitet Obywatelski reprezentował część umiarkowanej opozycji politycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia wpływ stanu wojennego na postawy oraz warunki życia Polaków ▪ ocenia rolę pielgrzymek Jana Pawła II do kraju w 1983 i w 1987 roku ▪ charakteryzuje znaczenie programu <i>pierestrojki</i> ▪ wyjaśnia okoliczności powołania Komitetu Obywatelskiego
<p>V.5</p>	18. Przełomowy 1989 rok			

<p>V.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrakt Okrągłego Stołu ▪ wybory do Sejmu i Senatu ▪ wybór gen. Jaruzelskiego na prezydenta PRL – powołanie rządu Tadeusza Mazowieckiego ▪ kierunki dalszych zmian ▪ przyczyny i przebieg Jesieni Narodów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia strony uczestniczące w obradach Okrągłego Stołu ▪ posługując się diagramem, omawia układ sił politycznych w Sejmie PRL po czerwcu 1989 roku, ▪ wymienia bezpośrednie następstwa tych wyborów (objęcie urzędu Prezydenta PRL przez gen. Wojciecha Jaruzelskiego oraz powołanie rządu Tadeusza Mazowieckiego) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia najważniejsze decyzje podjęte podczas obrad Okrągłego Stołu ▪ wyjaśnia znaczenie wyborów parlamentarnych z czerwca 1989 roku ▪ charakteryzuje zmiany polityczne w Polsce w drugiej połowie 1989 roku ▪ omawia zasięg terytorialny i główne skutki Jesieni Narodów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia przesłanki obrad Okrągłego Stołu ▪ analizuje zmiany polityczne w Polsce w drugiej połowie 1989 roku ▪ charakteryzuje przebieg Jesieni Narodów, wskazując na rolę polskiej „Solidarności” i nauczania papieża Jana Pawła II
<p>V.7</p>	<p>19. Ocena rządów komunistycznych w Polsce</p>			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ problem niesuwerenności 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady faktów świad- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia przyczyny niesuweren- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że Polska pod rządu-

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania		
		poziom podstawowy	poziom rozszerzający	poziom dopełniający
		Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:
V.7 cd.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawowanie władzy ▪ zmiany gospodarcze ▪ nowe społeczeństwo ▪ sytuacja kultury 	<p>czących o tym, że Polska pod rządami komunistów była państwem niesuwerennym</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystując wskaźniki podane w tabelce, ocenia sytuację gospodarczą PRL na tle innych państw europejskich ▪ wykorzystując wskaźniki podane w tabelce, określa kierunki przemian struktury ludności według źródła utrzymania 	<p>ności Polski po 1945 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizując schemat, wyjaśnia mechanizm kryzysów władzy w Polsce pod rządami komunistów ▪ omawia zmiany w strukturze społecznej Polski po 1945 roku ▪ podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w kulturze polskiej po 1945 roku 	<p>mi komunistów była państwem niesuwerennym</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia skutki zmian gospodarczych w Polsce pod rządami komunistów ▪ charakteryzuje wybrane zmiany w kulturze polskiej po 1945 roku ▪ wyodrębnia główne cezury chronologiczne w dziejach polskiej pod rządami komunistów
V.8	20. Pierwsze lata polskiej transformacji			

V.10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pierwsze powszechne wybory pre-zydenckie (Lech Wałęsa głową państwa) ▪ przejawy niestabilności sceny politycznej ▪ w stronę gospodarki rynkowej ▪ skutki zmian ekonomicznych ▪ pierwsze demokratyczne wybory parlamentarne ▪ Aleksander Kwaśniewski nowym prezydentem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia nazwiska dwóch pierwszych Prezydentów RP, wskazując, przez jakie ugrupowania polityczne byli oni wysunięci ▪ wyjaśnia znaczenie terminu <i>lustracja</i> ▪ wymienia główne założenia tzw. planu Balcerowicza 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia przebieg pierwszych powszechnych wyborów prezydenckich ▪ wyjaśnia okoliczności upadku rządu Jana Olszewskiego ▪ charakteryzuje główne założenia oraz bezpośrednie efekty tzw. planu Balcerowicza ▪ porządkuje chronologicznie główne etapy zmian politycznych (od pierwszych powszechnych wyborów prezydenckich do uchwalenia Konstytucji RP) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje niestabilność polskiej sceny politycznej w pierwszych latach transformacji ▪ przedstawia i uzasadnia własne stanowisko wobec problemu lustracji ▪ ocenia gospodarcze i społeczne skutki tzw. planu Balcerowicza
VI.3	21. Ustrój państwa według Konstytucji RP			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rola i treść preambuły ▪ organizacja i funkcje Sejmu oraz Senatu ▪ proces legislacyjny ▪ kompetencje Prezydenta RP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, czym jest preambuła ▪ wymienia organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej w Polsce ▪ posługując się schematem, omawia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się schematem, omawia główne funkcje Sejmu i Senatu ▪ rozróżnia trzy rodzaje większości w głosowaniach parlamentarnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje preambułę do Konstytucji RP ▪ omawia przebieg procesu legislacyjnego w Polsce ▪ posługując się schematem, omawia

VI.3 cd.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zasady powoływania i kompetencje Rady Ministrów ▪ organizacja władzy sądowniczej 	<p>wia główne funkcje Sejmu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się schematem, omawia główne kompetencje Prezydenta RP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się schematem, omawia główne kompetencje i zadania Rady Ministrów ▪ wyjaśnia, na czym powinna polegać niezawisłość sądów w Polsce 	<p>wia procedury powoływania Rady Ministrów</p>
---------------------	---	---	---	---

IV. CORAZ BLIŻEJ WSPÓŁCZESNOŚCI

VI.2	22. Polska na przełomie XX i XXI wieku			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybory parlamentarne w 1997 roku ▪ reformowanie państwa ▪ problemy gospodarcze i społeczne ▪ druga kadencja Aleksandra Kwaśniewskiego ▪ wybory parlamentarne w 2001 roku ▪ podwójna wygrana PiS w wyborach w 2005 roku (Lech Kaczyński – Prezydentem RP) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia nazwiska dwóch kolejnych Prezydentów RP, wskazując, przez jakie ugrupowania polityczne byli oni wysunięci ▪ posługując się diagramami, omawia wyniki wyborów do Sejmu w latach 1997, 2001 i 2005 ▪ podaje nazwy czterech reform wprowadzonych przez rząd Jerzego Buzka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się diagramami, porównuje wyniki wyborów do Sejmu w 1997, 2001 i 2005 roku ▪ porządkuje chronologicznie główne etapy zmian politycznych w latach 1997–2005 ▪ podaje przykłady korzystnych i niekorzystnych zmian w Polsce w latach 1997–2005 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się diagramami, analizuje wyniki wyborów do Sejmu w 1997, 2001 i 2005 roku ▪ omawia przebieg i wyniki wyborów prezydenckich w 2000 i 2005 roku ▪ ocenia wybrane zjawiska życia publicznego w Polsce w latach 1997–2005
VII.3	23. Samorząd terytorialny w Polsce			

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja samorządu terytorialnego ▪ źródła finansowania zadań samorządu terytorialnego ▪ obszary zadań różnych szczebli samorządu terytorialnego ▪ referendum lokalne jako forma demokracji bezpośredniej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega trój-szczeblowy system samorządu terytorialnego ▪ sytuuje przynależność swojej miejscowości w tym systemie (gmina, powiat, województwo) ▪ rozróżnia organy stanowiące i organy wykonawcze samorządu terytorialnego ▪ wymienia przykłady zadań samorządu gminnego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przykłady zadań samorządu powiatowego i gminnego ▪ wyjaśnia kompetencje organów stanowiących i organów wykonawczych samorządu terytorialnego ▪ podaje główne źródła finansowania zadań samorządu terytorialnego ▪ rozróżnia dwa rodzaje referendów lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia rodzaje zadań samorządu terytorialnego i przyporządkowuje tym zadaniom właściwe źródła finansowania ▪ charakteryzuje procedury przeprowadzania referendum lokalnego
VI. 1	24. Polska w nowym ładzie międzynarodowym			
VI. 4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zjednoczenie Niemiec ▪ rozpad ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się mapką, omawia otoczenie polityczne Polski po 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia okoliczności zjednoczenia Niemiec i rozpadu ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje następstwa traktatu w Maastricht

Nr z Podst. progr.	Temat i główne zagadnienia	Wymagania		
		poziom podstawowy	poziom rozszerzający	poziom dopełniający
		Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto:
VI. 1 VI. 4 cd.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ inne zmiany na mapie Europy ▪ rozszerzenie NATO, zwiększenie bezpieczeństwa Polski ▪ utworzenie Unii Europejskiej ▪ Polska w UE ▪ agresywna polityka Rosji ▪ Polska na wschodniej flance NATO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1993 roku ▪ wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski ma przynależność do NATO ▪ posługując się wybranymi przykładami, wyjaśnia, jak zmieniła się sytuacja Polski po przystąpieniu do Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje Artykuł 5 Traktatu Północnoatlantyckiego ▪ posługując się tabelką, omawia kompetencje głównych organów Unii Europejskiej ▪ wyjaśnia znaczenie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej ▪ posługując się mapkami, omawia etapy rozszerzania NATO oraz Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że polityka Rosji stała się zagrożeniem dla bezpieczeństwa i pokoju w Europie ▪ ocenia skutki obecności Polski w Unii Europejskiej
VII. 1 VII. 2	25. W cieniu katastrofy smoleńskiej <ul style="list-style-type: none"> ▪ przyspieszone wybory parlamentarne w 2007 roku ▪ spory na szczytach władzy ▪ wyzwania ekonomiczne (problem dostaw gazu) ▪ katastrofa smoleńska ▪ reakcje na katastrofę ▪ badanie przyczyn katastrofy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się diagramem, omawia wyniki wyborów do Sejmu w 2007 roku ▪ wyjaśnia, dlaczego zbudowany został gazoport w Świnoujściu ▪ omawia okoliczności katastrofy smoleńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się diagramami, porównuje układ sił politycznych w Sejmie w latach 2005 i 2007 ▪ podaje przykłady sporów politycznych w Polsce w latach 2007–2010 ▪ omawia sytuację w 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje układ sił politycznych w Polsce po wyborach do Sejmu w 2007 roku ▪ analizuje fragment „Oświadczenia posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie uczczenia

			<p>kraju bez- pośrednio po katastrofie smo- leńskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia oficjalne ustalenia przyczyn katastrofy smoleńskiej 	<p>pamięci Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i człon- ków Jego Delegacji – ofiar katas- trofy lotniczej pod Smoleńskiem”</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia znaczenie katastrofy smo- leńskiej dla państwa polskiego
VII.	26. Po katastrofie smoleńskiej			
1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybory prezydenckie (zwycięstwo Bronisława Komorowskiego) ▪ wybory parlamentarne w 2011 roku ▪ podziały polityczne w kraju ▪ podwójna wygrana PiS w wyborach 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia nazwiska dwóch kolejnych Prezydentów RP, wskazując, przez jakie ugrupo- wania polityczne byli oni wysunięci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia okoliczności i konsekwencje wyborów prezydenckich w 2010 roku ▪ posługując się diagramami, porównuje wyniki wyborów do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje przemiany polityczne w Polsce w latach 2010–2015 ▪ omawia wybrane przejawy niepokojów społecznych w kraju,

VII.1 VII.2 cd.	w 2015 roku (Andrzej Duda – Prezydentem RP)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługując się diagramami, omawia wyniki wyborów do Sejmu w 2011 i 2015 roku ▪ podaje przykłady kontrowersyjnych zjawisk w polskim życiu publicznym w latach 2010–2015 	Sejmu w 2011 i 2015 roku <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, jakie zmiany w systemie emerytalnym zostały wprowadzone z inicjatywy rządu w 2012 roku ▪ wyjaśnia, na czym polegało podwójne zwycięstwo PiS w 2015 roku 	wskazując ich źródła <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia przesłanki i skutki zmian w systemie emerytalnym
V.9 VII.5	27. być obywatelem, być Polakiem			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ droga do społeczeństwa obywatelskiego ▪ formy aktywności społecznej ▪ mniejszości narodowe i etniczne w Polsce ▪ główne skupiska Polaków na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady aktywności społecznej Polaków po 1989 roku ▪ wyjaśnia, z jakim szczególnym prawem łączy się status organizacji pożytku publicznego ▪ posługując się mapką, wskazuje państwa, w których znajdują się największe skupiska Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia czynniki sprzyjające oraz niesprzyjające rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego w Polsce ▪ charakteryzuje wybrane przykłady społeczeństwa obywatelskiego w Polsce ▪ wyjaśnia, do których zbiorowisk Polaków poza krajem powinien być używany termin <i>Polonia</i> ▪ wyjaśnia, komu przysługuje Karta Polaka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uzasadnia znaczenie wolontariatu dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego ▪ wymienia główne mniejszości narodowe i etniczne w Polsce ▪ wyjaśnia przyczyny obecności licznych skupisk Polaków na świecie ▪ wyjaśnia, jakie prawa daje jej posiadaczowi Karta Polaka
VII.	28. Wyzwania integracyjne i informatyczne			

<p>4 VII. 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kierunki zmian prawnych w UE w latach 2004–2007 ▪ znaczenie brexitu ▪ polityka klimatyczna UE ▪ przesłanki rewolucji informatycznej ▪ społeczne następstwa upowszechnienia technik cyfrowych ▪ gospodarcze i kulturowe upowszechnienia technik cyfrowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polegał brexit ▪ określa, jaki jest główny cel polityki klimatycznej UE ▪ podaje przykłady zastosowań technik cyfrowych ▪ podaje przykłady wpływu technik cyfrowych na życie jednostek i społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, czego dotyczył traktat lizboński ▪ charakteryzuje główne metody wdrażania polityki klimatycznej UE ▪ wyjaśnia, dlaczego ważne jest nieuleganie manipulacji stosowanej za pomocą mediów cyfrowych ▪ podaje przykłady wpływu technik cyfrowych na sferę gospodarki i kultury ▪ charakteryzuje jeden z tych przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazuje, że brexit miał duże znaczenie dla dalszego funkcjonowania UE ▪ analizuje założenia i metody wdrażania polityki klimatycznej UE ▪ posługując się diagramem, wyjaśnia, dlaczego Internet nazywany jest medium socjoaktywnym ▪ ocenia wybrane przejawy następstwa upowszechnienia technik cyfrowych
--	---	---	---	---